

ПОЛОНЕНІ УКРАЇНЦІ, ДОЛЯ ЗАМОРОЖЕНИХ РОСІЙСЬКИХ АКТИВІВ ТА ОБЛІК ЗАВДАНИХ ЗБИТКІВ І ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЯК ЧАСТИНА ІЗ ПИТАНЬ, КОТРІ ПОТРЕБУЮТЬ НАГАЛЬНОГО ВИРІШЕННЯ (ПРОДОВЖЕННЯ ОГЛЯДУ)¹

Басиста І. В., Стратонов В. М., Сав'юк О. В.

ВСТУП

Розслідування катування українських полонених (військових та цивільних) у російських місцях несвободи виділено серед трьох основних напрямків (два інші – депортації українських дітей; атаки на енергетичну інфраструктуру) співпраці Офісу Генерального прокурора (ОГП) та Міжнародного кримінального суду (МКС). Порушення росією міжнародного права вже було предметом розгляду на різних рівнях, зокрема і на засіданнях Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ).

Міжнародна спільнота прикладає зусиль, щоб ослабити російського агресора, посилюючи санкції та заморожуючи відповідні активи. При цьому, для України важливо, яка частина коштів (як від відчуження знерухомлених активів, що досить ризиковано з огляду низки причин, про що вже йшлося раніше², так і від використання прибутку від

¹ Басиста І.В. Перспективи відшкодування росією шкоди внаслідок вчинених злочинів на українських теренах. Процесуальне та криміналістичне забезпечення досудового розслідування: матеріали науково-практичного семінару (Львів, 2 грудня 2022). Львів: ЛьвДУВС. 2022. С. 6-11. URL: <https://www.lvduvs.edu.ua/uk/library/materialy-naukovykh-konferentsii.html>; Басиста І.В. Невідворотність відшкодування росією шкоди внаслідок вчинених злочинів на українських теренах (продовження огляду). Реформування кримінального провадження в Україні: кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті професорів В. П. Бахіна, В. К. Лисиченка, І. Я. Фрідмана, 19 травня 2023 року. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. С. 17-21.; Басиста І.В. Заходи із забезпечення відшкодування росією шкоди внаслідок вчинених злочинів на українських теренах. Кримінальне процесуальне право на сучасному етапі розвитку України: матеріали круглого столу, присвяч. 40-річчю кафедри кримінального процесу (Київ, 27 жовт. 2023 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2023. С. 29-34; Basysta I. INTERNATIONAL SANCTIONS MECHANISMS, FREEZING OF ASSETS AS AGUARANTEE OF COMPENSATION OF THE DAMAGE CAUSED BY RUSSIA TO UKRAINE AND RESTORATION OF A SECURITY ENVIRONMENT (continued review), International security studios: managerial, technical, legal, environmental, informative and psychological aspects. International collective monograph. Volume II. NMBU (Norwegian University of Life Sciences. Oslo), Research and Education. 2024. CHAPTER 1. P.8-27. (605 p.). <https://zenodo.org/records/10846686> DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10837960>

² Basysta I. INTERNATIONAL SANCTIONS MECHANISMS, FREEZING OF ASSETS AS AGUARANTEE OF COMPENSATION OF THE DAMAGE CAUSED BY RUSSIA TO UKRAINE AND RESTORATION OF A SECURITY ENVIRONMENT (continued review). International security studios: managerial, technical, legal, environmental, informative and psychological aspects. International collective monograph. Volume II. NMBU (Norwegian University of Life Sciences. Oslo), Research and Education. 2024. CHAPTER 1. P.8-27. (605 p.). <https://zenodo.org/records/10846686> DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10837960>

російських заморожених активів) піде на відновлення нашої країни та посилення обороноздатності. Фактично у кінці грудня 2024 року досягнуто консенсусу у тривалій дискусії, та скеровано до України перший транш кредиту, а 10 січня 2025 року на офіційному рівні відзвітовано, що Україна отримала перші 3 млрд євро.

Через щоденні ворожі атаки не перестає бути актуальною проблематика функціонування Реєстру збитків, завданих агресією Росії проти України (RD4U), який створений Радою Європи 12 травня 2023 року. Його впроваджують поетапно, і нові опції нещодавно запрацювали. Вже наявна і реакція росії щодо функціонування Реєстру та наявної у ньому інформації.

Отож, авторським колективом поставлено собі за мету прослідкувати крайні ініціативи щодо звільнення полонених українців та притягнення винних за вчинення тяжких міжнародних злочинів до відповідальності; з'ясувати, як змінилися протягом останніх місяців 2024 року та початку 2025 року тенденції щодо долі заморожених російських активів, їх використання та розподілу прибутку; як удосконалюється облік завданих збитків від російської агресії, і які вжито нові заходи із відновлення України.

1. Військові та цивільні українці, котрі перебувають у полоні рф

Ще 18 квітня на весняній сесії у ПАРС відбулося обговорення теми «Жерти насильницьких зникнень: як РФ захоплює українських цивільних і порушує міжнародне право».³ А вже 30 вересня 2024 року на осінній сесії ПАРС, одним із питань, котрі розглядалися, було утримання у полоні рф військових і цивільних українців, зокрема і журналістів (близько 30). Заступниця голови комітету Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики висловила справедливую думку про те, що публічний тиск на рф з боку інших країн збільшує шанс на звільнення полонених. Як вже повідомляв Укрінформ, у Парламентській асамблеї Ради Європи зареєстровано резолюцію щодо визволення українських військовополонених, також йшлося, що готується документ щодо цивільних заручників. Про це повідомила заступник голови

Basysa I. V., Stratonov V. M., Shchur B. V. Sanction mechanisms and recovery of Ukraine (continuation of the review). Transformation of the legal system and human rights protection under the influence of martial law : Scientific monograph. Under the general editorship of Stratonov V.M. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2024. P. 1-31 (468 p). DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-442-9-1>

³ Значення резолюції ПАРС про екологічні наслідки війни пояснила Овчинникова. 19.04.2024. <https://uatv.ua/uk/znachennya-rezolyutsiyi-parye-pro-ekologichni-naslidky-vijny-poyasnyla-ovchynnykova/>

Комітету з питань інтеграції України з ЄС, голова делегації України в ПАРЕ⁴.

Також наприкінці вересня було оголошено про Міжнародний адвокаційний тур (поїздки до Німеччини, Франції та Швейцарії дев'яти дружин, матерів, сестер, дочок цивільних заручників та колишньої цивільної полоненої Олена Ягупов), який ініціювала громадська активістка ГО «Цивільні в полоні», дружина полоненого журналіста з Нової Каховки. Важливим завданням є донести до світових лідерів та закордонних журналістів про жахи полону⁵. Окрему тривалу і довго не вирішувану проблему становлять кримські політв'язні (близько 280, з них 212 – кримські татари, звісно точні цифри не відомі)⁶.

Ще станом на завершення літа 2024 року за інформацією представника ОГП тривали розслідування 28 кримінальних проваджень із матеріалів яких слідує, що у місцях несвободи було страчено понад 100 українських полонених. Вбито під час здачі у полон 62 українських військових. «Катування українських полонених у російських місцях несвободи стає системним і свідчить, що це невід'ємний складник політики Росії»⁷. »Це свідомо тактика, спрямована в першу чергу на залякування власної армії. Солдатів намагаються пов'язати кров'ю українців, щоб вони потім навіть не думали здаватися у полон»⁸.

Розслідування катування українських полонених у російських місцях несвободи виділено серед трьох основних напрямків співпраці ОГП та МКС, як от розслідування: 1) депортації українських дітей; 2) атак на енергетичну інфраструктуру. Якщо пріоритет МКС – найвище керівництво, то ОГП – не лише виконавці, а й «вище військово-політичне керівництво, як от: очільники установ, керівники управління, які координують цю діяльність, ФСБ або Федеральна служба виконання покарань і вище»⁹.

⁴ Публічний тиск інших країн на РФ пришвидшить повернення українських полонених – депутат. <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3911146-publicnij-tisk-insih-krain-na-rf-prisvidsit-povernenna-ukrainskih-polonenih-deputat.html>

⁵ Родичі цивільних полонених вирушають у міжнародний тур за звільнення заручників Кремля. <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3910348-rodici-civilnih-polonenih-virusaut-u-miznarodnij-tur-za-zvilnenna-zarucnikiv-kremla.html>

⁶ У в'язницях РФ перебувають близько 280 кримських політв'язнів – Леніє Умерова. 22.09.2024. <https://www.ukrinform.ua/rubric-tymchasovo-okupovani/3908364-u-vaznicah-rf-perebuvaut-blizko-280-krimskih-politvazniv-lenie-umerova.html>

⁷ Максим Качурівський Офіс прокурора назвав кількість страчених українських полонених в російських катівнях. 3.07.2024. <https://expres.online/podrobitsi/ofis-prokurora-nazvav-kilkist-strachenikh-ukrainskikh-polonenikh-v-rosiyskikh-kativnyakh>

⁸ Воєнні злочини РФ: Британія виділила Україні кошти на розслідування 30.12.2024 <https://flot2017.com/voenni-zlochyny-rf-brytaniia-vydilyla-ukraini-koshty-na-rozsliduvannia/>

⁹ Максим Качурівський Офіс прокурора назвав кількість страчених українських полонених в російських катівнях. 3.07.2024. <https://expres.online/podrobitsi/ofis-prokurora-nazvav-kilkist-strachenikh-ukrainskikh-polonenikh-v-rosiyskikh-kativnyakh>

Також тривають національні розслідування щодо порушення законів та звичаїв війни, зокрема і заочні, щодо жорстокого поводження з цивільним населенням. Вражають події із опублікованих інформацій щодо викрадення українських дівчат російськими солдатами, зґвалтування, подальші примусові вивезення до рф, незаконні утримання та сексуальне рабство¹⁰. На жаль, «люди думають, що війна дозволяє вбивати, тому на гвалтування і зважати не варто»¹¹. «Зґвалтування на війні, ймовірно, не вдасться повністю викоренити, але ми маємо перестати відсувати його на задній план і сприймати як одвічний трофей війни. І тиск громадськості є важливим. Це не місцева проблема, а глобальна—одна жінка в Конго казала, що це пожежа, яка починається в лісі й горить далі. Поки ми мовчимо, ми ніби погоджуємося, що це прийнятно»¹². Звісно, що міжнародна спільнота реагує на такі тяжкі міжнародні злочини та розроблені відповідні «дорожні карти» для ефективних розслідувань. Серед їх переліку і напрацьований ще у 2014 році Міжнародний протокол із документування та розслідування сексуального насильства в умовах конфлікту (Основні стандарти належної практики щодо документування сексуального насильства як злочину згідно міжнародного права)¹³, який «розроблений завдяки мудрості та досвіду сотень людей по всьому світу». Його «створили» понад 200 експертів, постраждалих і організацій, які поділилися своїми знаннями та співпрацювали під час його розробки¹⁴.

При цьому, маємо й величезну кількість винесених невтішних уроків із воєнних конфліктів у інших країнах, бо здавалося б у сучасному світі є неможливим видача свідцтва «про право власності з двома відбитками пальців продавця та покупця з датою та місцем покупки

¹⁰ Вивіз українку до белгорода, де понад рік тримав у неволі та гвалтував – ідентифіковано окупанта. 30.01.2025. <https://magnolia-tv.com/news/120147-vyviz-ukrayinku-do-bylhoroda-de-ponad-rik-trymav-u-nevoli-ta-gvaltuvav-identyfikovano?prov=ukrnet>

¹¹ Лемб Крістіна Наші тіла – їхнє поле бою. Київ: Видавництво, 2024. С. 359.

¹² Лемб Крістіна Наші тіла – їхнє поле бою. Київ: Видавництво, 2024. С. 361.

¹³ Міжнародний протокол із документування та розслідування сексуального насильства в умовах конфлікту Основні стандарти належної практики щодо документування сексуального насильства як злочину згідно міжнародного права. Неофіційна версія. Переклад на українську мову здійснено громадською організацією «Інформаційноконсультативний жіночий центр» в рамках проекту “Посилення жінок як рівних учасниць розбудови миру в Україні” за підтримки Проекту Матра Міністерства закордонних справ Королівства Нідерландів. https://www.wicc.net.ua/media/int_protokol.pdf

¹⁴ Міжнародний протокол із документування та розслідування сексуального насильства в умовах конфлікту Основні стандарти належної практики щодо документування сексуального насильства як злочину згідно міжнародного права. Неофіційна версія. Переклад на українську мову здійснено громадською організацією «Інформаційноконсультативний жіночий центр» в рамках проекту “Посилення жінок як рівних учасниць розбудови миру в Україні” за підтримки Проекту Матра Міністерства закордонних справ Королівства Нідерландів. https://www.wicc.net.ua/media/int_protokol.pdf

дівчини і ціною – 1500 доларів готівкою. Документ підписаний «суддею» та свідком»¹⁵. На жаль мусимо сприймати й таку реальність, що «у кабінеті без назви в європейській столиці є замкнене сховище під наглядом камер відеоспостереження, де на полицях стоїть 265 пронумерованих коробок з коричневого картону. Їхній вміст жахає – всередині понад мільйон документів, зібраних у Сирії й Іраку, часто з великим ризиком...документи засвідчують, що работоргівля була системою, керованою згори»¹⁶. Переконані, що українські реалії будуть дещо іншими, а тяжкі міжнародні та інші злочини, які вчиняються щодо військових та цивільних українців, зокрема і тих, які перебували та продовжують перебувати у російському полоні, будуть належно розслідувані, а визнані винуватими у їх вчиненні – притягнуті до кримінальної відповідальності. Черговим переконливим кроком на цьому шляху є історичне рішення МКС, винесене 29 жовтня, яке стане для України у нагоді. Адже, як зазначає Оксана Коваленко, «МКС не дозволяє судити обвинуваченого, якщо він не сидить на лаві підсудних. Тобто поки людину не затримують, суд нічого не може зробити, навіть якщо прокурори вже зібрали всі докази. І це може тривати десятиліттями, а єдина опція іншого розвитку подій– це процедура «підтвердження обвинувачень»¹⁷. Отож МКС дозволив провести «підтвердження обвинувачень» без участі обвинуваченого, якого розшукують за ордером МКС дуже тривалий час. «Путіна так просто не затримати», тому й це «класний прецедент для нас»¹⁸. Також у національному кримінальному та процесуальному законодавствах тривають певні «зрушення» задля притягнення до відповідальності тих, хто вчиняє тяжкі міжнародні злочини, хоча й такі кроки не завжди є продуманими та науково-виправданими. Очевидно, що слідуємо шляхом проб і помилок. Але під час війни, очевидно, це прийнятно. Крайньою із ініціатив є підписаний 22 жовтня закон 4012-IX про внесення змін до кримінального та процесуального законодавства у зв'язку з ратифікацією Римського статуту МКС (законопроект 11484), за яким, серед іншого, «командири будуть нести відповідальність за злочини підлеглих, які підпадають під певні статті КК України, як от

¹⁵ Лемб Крістіна Наші тіла – їхнє поле бою. Київ: Видавництво, 2024. С. 361.

¹⁶ Лемб Крістіна Наші тіла – їхнє поле бою. Київ: Видавництво, 2024. С. 360.

¹⁷ Міжнародний кримінальний суд виніс історичне рішення, яке, можливо, стане нам у нагоді, – журналіст. 30.10.2024. https://patrioty.org.ua/blogs/uchora-mizhnarodnyi-kryminalnyi-sud-vynis-istorychne-rishennia-iake-mozhlyvo-stane-nam-u-nahodi-zhumalist-533389.html?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR20A1h6Th4c_Khp4azSdnmAxPp-QdJ9che2Ve0SsThCrX_H0h6yE7yazYc_aem_Xt9uTxHlaIthw87st0VMg

¹⁸ Міжнародний кримінальний суд виніс історичне рішення, яке, можливо, стане нам у нагоді, – журналіст. 30.10.2024. https://patrioty.org.ua/blogs/uchora-mizhnarodnyi-kryminalnyi-sud-vynis-istorychne-rishennia-iake-mozhlyvo-stane-nam-u-nahodi-zhumalist-533389.html?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR20A1h6Th4c_Khp4azSdnmAxPp-QdJ9che2Ve0SsThCrX_H0h6yE7yazYc_aem_Xt9uTxHlaIthw87st0VMg

злочин геноциду (ст. 442 КК), злочини проти людяності (нова ст. 442-1 КК), воєнні злочини (ст. 438 КК у редакції проєкту), злочин агресії (ст. 437 КК у редакції проєкту). У частинах 1 та 2 нової ст. 31-1 КК вказується і на злочин, передбачений ст. 439 «Застосування зброї масового знищення» КК»¹⁹. «Як зауважили у Головному юридичному управління, імплементація такого виду відповідальності, передбаченої статтею 28 Римського статуту МКС, не враховує приписи частини другої статті 61 Конституції України щодо принципу індивідуального характеру юридичної відповідальності особи, основним змістом якого є неможливість притягнення особи до відповідальності за діяння, які вона не вчиняла»²⁰.

В унісон вище сформульованому слідуючому із завдань кримінального провадження авторському висновку, наведемо й ті крайні ініціативи, які підтверджують підставність та невідворотність притягнення до відповідальності. Так, за повідомленням РБК-Україна з посиланням на інтерв'ю голови Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні Данієля Белла нідерландському телеканалу NOS, яке цитує Інститут вивчення війни (ISW), то «Росія закатувала 95% українських військовополонених у російських в'язницях»²¹. «Раніше Генеральна Асамблея ООН 81 голосом «за» ухвалила оновлену резолюцію «Ситуація з правами людини на тимчасово окупованих територіях України, включаючи Автономну Республіку Крим та місто Севастополь», назвавши триваючу в Україні війну, як «War of aggression against Ukraine»²². Також «член міжнародної слідчої комісії ООН Пабло де Грейфф заявив, що російська влада регулярно вдається до тортур, сексуального насильства та відмови в медичній допомозі щодо українських військовополонених. Йдеться і про події в колонії Оленівка, і про задокументовані численні випадки сексуального насильства щодо полонених, включаючи удари струмом, кастрацію та інші форми сексуального каліцтва тощо»²³. Важливо відмітити, що вже на початку 2025 року на розслідування тяжких міжнародних злочинів, вчинених

¹⁹ Військові командири будуть відповідати за злочини підлеглих – закон. 22.10.2024. <https://elitetext.ua/news/vijskovi-komandiri-budut-vidpovidati-za-zlochini-pidleglih-zakon/>

²⁰ Військові командири будуть відповідати за злочини підлеглих – закон. 22.10.2024. <https://elitetext.ua/news/vijskovi-komandiri-budut-vidpovidati-za-zlochini-pidleglih-zakon/>

²¹ Вадим Ребрина Росія закатувала 95% українських військовополонених, – моніторингова місія ООН. 8.08.2024. <https://www.rbc.ua/rus/news/rosiya-zakatuvala-95-ukrayinskih-viyskovopoloneni-1723083858.html>

²² Ольга Глущенко В оновленій резолюції Генасамблея ООН вперше назвала загарбницькою війну РФ проти України. 18.12.2024. <https://www.pravda.com.ua/news/2024/12/18/7489608/>

²³ Росія застосовує сексуальне насильство до українських полонених: розслідування ООН. 14.01.2025. <https://fot2017.com/rosiia-zastosovuie-seksualne-nasylstvo-do-ukrainskykh-polonenykh-rozsliduvannya-onn/>

росією, Україні Великою Британією вкотре буде виділено черговий транш фінансування²⁴.

2. Реєстр збитків та відновлення України

Відновлення України теж є ще однією ключовою темою на порядку денному. Поряд із іншими питаннями, на весняній сесії ПАРС²⁵ 16 квітня 2024 року було проголосовано резолюцію про підтримку відновлення України коштом активів Російської Федерації.²⁶ А для прикладу, «15 травня 2024 року, парламент Естонії проголосовував за закон, який дозволить використовувати заморожені активи Російської Федерації на відновлення України»²⁷. 17 лютого у США заявили, що передадуть Україні конфісковані російські активи через Естонію. «Естонія використовує активи на проект з відновлення української електромережі»²⁸. І це лише окремо взятий приклад.

Як інформують національні ЗМІ із допису Прем'єр-міністра України у Телеграмі, можемо констатувати, що під час Конференції з питань відновлення в Берліні було підписано перші угоди «за проектами HOME та Heal Ukraine на суму 200 млн євро. Ці кошти будуть спрямовані на забезпечення житлом людей, які лишилися без даху над головою внаслідок російської агресії, а також на відновлення медичної системи. Уже маємо перші результати. За вересень 2024 року понад 2,2 тисячі родин отримали кошти за сертифікатами на відновлення житла»²⁹. Укладено й меморандуми з іншими країнами про спільні зусилля для відновлення України³⁰ тощо.

²⁴ UK continues to step up for Ukraine as new funding announced to bring war criminals to justice: Press release. 29.12.2024. <https://www.gov.uk/government/news/uk-continues-to-step-up-for-ukraine-as-new-funding-announced-to-bring-war-criminals-to-justice>

²⁵ Стартує весняна сесія ПАРС: у пріоритеті – українське питання. 15.04.2024. <https://uatv.ua/uk/startuye-vesnyana-sesiya-parye-u-prioryteti-ukrayinske-pytannya/>

²⁶ Значення резолюції ПАРС про екологічні наслідки війни пояснила Овчинникова. 19.04.2024. <https://uatv.ua/uk/znachennya-rezolyutsiyi-parye-pro-ekologichni-naslidky-vijny-rozayasnula-ovchynnykova/>

²⁷ Любов Гера Парламент Естонії схвалив використання російських заморожених активів на користь України. 15.05.2024. <https://trueua.info/news/parlament-estonii-shvaliv-vikoristannya-rosijskih-zamorozhenih-aktiviv-na-korist-ukraini>

²⁸ Вікторія Горьова США передадуть Україні конфісковані російські активи через Естонію. 17.02.2024. <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/konfiskaciya-rosijskih-aktiviv-ssha-peredadut-estoniji-groshi-dlya-dopomogi-ukrajini-50393663.html>

²⁹ Упродовж вересня понад 2,2 тисячі українських родин отримали кошти за сертифікатами на відновлення житла. 22.09.2024. <https://v-variant.com.ua/uprodovzh-veresnia-ponad-2-2-tysiachi-ukrainskykh-rodyn-otrymalykoshty-za-sertyfikatomy-na-vidnovlennia-zhytla/>

³⁰ Південна Корея і Чехія уклали меморандум про співпрацю у сфері гуманітарної допомоги та відновлення України. 22.09.2024. <https://v-variant.com.ua/pivdenna-koreia-i-chehiiia-uklaly-memorandum-pro-spivpratsiu-u-sferi-humanitarnoi-dopomohy-ta-vidnovlennia-ukrainy>

Також варто актуалізувати, що «Реєстр збитків, завданих агресією Росії проти України (RD4U), створила Рада Європи 12 травня 2023 року»³¹. «Реєстр почав приймати заяви про відшкодування з 2 квітня 2024 року»³². Він впроваджується поетапно, зокрема, «на першому етапі RD4U зосередився на відшкодуванні за пошкодження чи руйнування житлового нерухомого майна. Згодом до Реєстру додали категорії із заявам від тих, хто найбільше постраждав від війни, а також заявами щодо пошкоджень або руйнувань об'єктів критичної інфраструктури України»³³. У серпні 2024 року громадяни, які не могли подати заяву самостійно, набули можливості «це зробити не тільки за участі особи, на яку оформили довіреність, але і за участі своїх законних представників. Це актуально у випадках, коли власники пошкодженого або зруйнованого житла – діти, яким не виповнилось 18 років, або недієздатні особи»³⁴. «У залежності від обраного типу представника, змінюється порядок нарахування коштів: якщо подається законний представник, кошти будуть нараховані на його картку «єВідновлення», якщо за довіреністю – на картку заявника, а не представника. Також законного представника відтепер можна вибрати як отримувача коштів програми «єВідновлення», якщо в пошкодженого житла є співвласники і вони надали на це згоду через «Дію» або нотаріуса»³⁵. «Одночасно з поданням заяви на «єВідновлення» у «Дії» можна замовити довідку про несудимість, без якої виплата неможлива. «Це інструмент блокування доступу до «єВідновлення» тих, хто вчинив злочини проти основ національної безпеки»³⁶. «Наразі до Реєстру збитків приймаються заяви від фізичних осіб за першою категорією «A3.1 – Пошкодження або знищення житлової нерухомості». 08 липня 2024 року Конференція Учасників Реєстру затвердила ще 12 категорій заяв, подання яких стане

³¹ Валерія Буняк Росія визнала «небажаним» Міжнародний реєстр збитків від її агресії проти України. 30.01.2025. <https://detector.media/infospace/article/237708/2025-01-30-rosiya-vyznala-nebazhanym-mizhnarodnyy-reiestr-zbytkiv-vid-ii-agresii-proti-ukrainy/>

³² Валерія Буняк Росія визнала «небажаним» Міжнародний реєстр збитків від її агресії проти України. 30.01.2025. <https://detector.media/infospace/article/237708/2025-01-30-rosiya-vyznala-nebazhanym-mizhnarodnyy-reiestr-zbytkiv-vid-ii-agresii-proti-ukrainy/>

³³ Валерія Буняк Міжнародний реєстр збитків від російської агресії почне приймати заяви про відшкодування вже з 2 квітня. 27.03.2024. <https://ms.detector.media/trendi/post/34531/2024-03-27-mizhnarodnyy-reiestr-zbytkiv-vid-rosiyskoi-agresii-pochne-priymaty-zayavy-pro-vidshkoduvannya-vzhe-z-2-kvitnya/>

³⁴ Олександр Мороз Програму «єВідновлення» розширили для нової категорії громадян: у Раді розповіли подробиці. 13.08.2024. <https://www.rbc.ua/rus/news/programu-evidnovlennya-rozshirili-novoyi-1723536363.html>

³⁵ Олександр Мороз Програму «єВідновлення» розширили для нової категорії громадян: у Раді розповіли подробиці. 13.08.2024. <https://www.rbc.ua/rus/news/programu-evidnovlennya-rozshirili-novoyi-1723536363.html>

³⁶ Олександр Мороз Програму «єВідновлення» розширили для нової категорії громадян: у Раді розповіли подробиці. 13.08.2024. <https://www.rbc.ua/rus/news/programu-evidnovlennya-rozshirili-novoyi-1723536363.html>

технічно можливим найближчим часом. Очікується, що всього буде затверджено 45 категорій»³⁷. Також йдеться про подання заяв через ЦНАПи і, можливо, нотаріусів, а не лише через «Дію». Станом на кінець 2024 року відбулися три підготовчі зустрічі щодо створення комісії з розгляду заяв³⁸. «Створена у майбутньому комісія буде розглядати подані та внесені до Реєстру збитків заяви про відшкодування, оцінювати такі заяви та докази, та призначати суму компенсації до виплати в кожному конкретному випадку»³⁹. Також вживаються заходи задля унеможливлення подвійних компенсацій⁴⁰.

«Нещодавно реєстр розпочав приймати заяви за ще однією категорією – «Смерть близького члена сім'ї»⁴¹. «Подати відповідну заяву через вебпортал «Дія» можуть близькі родичі загиблої людини або інші члени родини, які мають законні підстави та можуть це підтвердити. Категорія стосується не лише загиблих із 24 лютого 2022 року на території України, а й тих, хто помер за межами країни, якщо це сталося внаслідок російської агресії. Детальніше з усіма формами та правилами подання заяв можна ознайомитися на сайті Реєстру збитків за посиланням»⁴².

«Станом на грудень 2024 року до Реєстру приєдналися 43 держави, зокрема 26 держав-членів ЄС. У липні 2024 року Євросоюз став повноправним учасником міжнародного Реєстру збитків, завданих Росією Україні»⁴³. »Це рішення має на меті ще більше посилити зобов'язання Євросоюзу щодо діяльності Реєстру збитків від РФ. Ставши повноправним учасником, ЄС зберігає й посилює свою прихильність до забезпечення того, щоб усі порушення міжнародного права, вчинені Росією, були належним чином компенсовані, зазначає Єврокомісія. Зміна статусу також сприяє фінансовій стабільності

³⁷ У Міністерстві юстиції працюють над можливістю подавати заяви до Міжнародного реєстру збитків через ЦНАПи. 22.09.2024. <https://v-variant.com.ua/u-ministerstvi-iustytssii-pratsiuiut-nad-mozhlyvistiu-podavaty-zaiavy-do-mizhnarodnoho-reiestru-zbytkiv-cherez-tsnapy>

³⁸ У Міністерстві юстиції працюють над можливістю подавати заяви до Міжнародного реєстру збитків через ЦНАПи. 22.09.2024. <https://v-variant.com.ua/u-ministerstvi-iustytssii-pratsiuiut-nad-mozhlyvistiu-podavaty-zaiavy-do-mizhnarodnoho-reiestru-zbytkiv-cherez-tsnapy>

³⁹ Андрій Синявський Євросоюз став повноправним учасником Реєстру збитків від війни РФ. 22.07.2024. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/07/22/7190678/>

⁴⁰ У Міністерстві юстиції працюють над можливістю подавати заяви до Міжнародного реєстру збитків через ЦНАПи. 22.09.2024. <https://v-variant.com.ua/u-ministerstvi-iustytssii-pratsiuiut-nad-mozhlyvistiu-podavaty-zaiavy-do-mizhnarodnoho-reiestru-zbytkiv-cherez-tsnapy>

⁴¹ Валерія Буняк Росія визнала «небажаним» Міжнародний реєстр збитків від її агресії проти України. 30.01.2025. <https://detector.media/infospace/article/237708/2025-01-30-rosiya-vyznala-nebazhanyy-mizhnarodnyy-reiestr-zbytkiv-vid-ii-agresii-proti-ukrainy/>

⁴² Олена Баконіна Міжнародний Реєстр збитків для України розпочав приймати заяви за ще однією категорією. 17.01.2025. https://jurliga.ligazakon.net/news/233410_mizhnarodniy-reestr-zbitkv-dlya-ukrani-rozpochav-priymati-zayavi-za-shche-odnyu-kategoryu

⁴³ Валерія Буняк Росія визнала «небажаним» Міжнародний реєстр збитків від її агресії проти України. 30.01.2025. <https://detector.media/infospace/article/237708/2025-01-30-rosiya-vyznala-nebazhanyy-mizhnarodnyy-reiestr-zbytkiv-vid-ii-agresii-proti-ukrainy/>

Реєстру (збитків від РФ), оскільки ЄС зобов'язується робити обов'язковий щорічний фінансовий внесок»⁴⁴.

У відповідь на всі означені вище ініціативи, як зазначає низка національних ЗМІ, «Генпрокуратура Росії оголосила «небажаним» Міжнародний реєстр збитків, завданих агресією Росії проти України (RD4U). Про це пише «Радіо Свобода» з посиланням на повідомлення російського відомства.

У повідомленні йдеться, що діяльність RD4U нібито «спрямована на порушення територіальної цілісності» Росії, «підрив економічних основ держави» та «дестабілізацію соціально-політичної ситуації». Російське відомство також стверджує, що на сайті «розміщуються матеріали, в яких заперечується належність до Росії Криму, Донецької та Луганської Народних Республік, Запорізької та Херсонської областей, публікуються статті, які дискредитують зовнішню політику Росії, дії Збройних Сил Російської Федерації під час СВО, висловлюється необхідність підтримки київського режиму»⁴⁵.

3. Крайні ініціативи щодо заморожених російських активів

На початку повномасштабного вторгнення росії Захід заблокував її активи, «що складає близько 300 мільярдів доларів, втім точної суми немає»⁴⁶. «Понад \$260 млрд припадає на Євросоюз»⁴⁷. Україна наполягала на тому, щоб кошти були передані їй в якості компенсації, але союзники переймалися через юридичні та репутаційні ризики»⁴⁸.

Нами вже зазначалося, що доля заморожених російських активів вже тривалий час є дискусійною. У лютому 2024 року ЄС погодив аспекти, пов'язані із юридичними правилами зберігання надприбутків від активів, а у березні запропоновано план перенаправлення до України відсотків, зароблених на заморожених російських активах. Переважна частина із них планувалася для покриття вартості зброї для України⁴⁹. 27

⁴⁴ Андрій Синявський Євросоюз став повноправним учасником Реєстру збитків від війни РФ. 22.07.2024. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/07/22/7190678/>

⁴⁵ Валерія Буняк Росія визнала «небажаним» Міжнародний реєстр збитків від її агресії проти України. 30.01.2025. <https://detector.media/infospace/article/237708/2025-01-30-rosiya-vyznala-nebazhanym-mizhnarodnyy-reiestr-zbytkiv-vid-ii-agresii-proty-ukrainy/>

⁴⁶ Сергій Пишкін Україна отримає перший транш від активів РФ протягом кількох тижнів, – Єврокомісія. 10.07.2024. <https://www.rbc.ua/rus/news/ukrayina-otrimae-pershiy-transh-vid-aktiviv-1720612588.html>

⁴⁷ Станіслав Кожемякін У Євросоюзі вирішили витратити заморожені активи РФ: у Politico дізналися, хто отримає російські мільярди. 1.11.2024. <https://www.obozrevatel.com/ukr/ekonomika-glavnaya/economy/u-evrosoyuzi-virishili-vitratiti-zamorozheni-aktivi-rf-u-politico-diznalisya-hto-otrimae-rosijski-milyardi.htm>

⁴⁸ Сергій Пишкін Україна отримає перший транш від активів РФ протягом кількох тижнів, – Єврокомісія. 10.07.2024. <https://www.rbc.ua/rus/news/ukrayina-otrimae-pershiy-transh-vid-aktiviv-1720612588.html>

⁴⁹ Іванна Костіна Рада ЄС схвалила конфіскацію прибутків від активів РФ на користь України. 21.05.2024. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/05/21/7186406/>

березня 2024 року навіть мали місце публікації, що ЄС ухвалив рішення не передавати Україні 5 млрд євро, отриманих від інвестування заморожених російських активів і кошти залишаться на випадок судових позовів з боку Кремля⁵⁰. Російські підсанкційні юридичні особи через російські суди подають позови (їх кількість «є значною») до Euroclear. «Хоча навіть у разі задоволення таких вимог у російських судові інстанції немає повноважень для примусової передачі коштів, що зберігаються в Бельгії, вони можуть вжити дій у відповідь проти активів Euroclear, що зберігаються в російських фінустановах»⁵¹.

Першим у світі Парламент Естонії 15 травня ухвалив закон, яким передбачено можливість використовувати заморожені російські активи для компенсації збитків, яких росія завдає Україні. 30 травня його підписав Президент країни. Про це повідомляє ERR. За словами президента Естонії, згідно з законом, можна конфіскувати та використати для відшкодування збитків лише майно тих, «чий зв'язок зі скоєнням або сприянням протиправному діянню встановлено і достатньо доведено». Заморожені через міжнародні санкції активи не є підставою для конфіскації. Також Президентом Естонії говорилося про «не прояснені юридичні питання, але парламент повинен мати можливість зробити політичний вибір навіть у такій неясній ситуації»⁵².

3 квітня у національних ЗМІ, з посиланням на портал уряду Нідерландів, йшлося, що 44 держави підписали декларацію конференції Відновлення справедливості для України, і вже було поставлено питання про використання заморожених активів РФ на користь України⁵³. У США обговорювали ідею використати ці активи для допомоги Україні, хоча й «Німеччина і Франція, скептично ставились до пропозиції США, оскільки це може підірвати фінансові ринки, а також порушити міжнародний закон»⁵⁴. Німеччина (зберігаються €3,95 млрд заморожених активів рф) «підтримала ідею передати Україні лише

⁵⁰ Вікторія Горьова Євросоюз не передасть Україні 5 млрд євро прибутку від заморожених російських активів – Politico. 27.03.2024. <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/zamorozheni-rosiyski-aktivi-yes-ne-peredavatime-ukrajini-5-mlrd-yevro-pributku-50404925.html>

⁵¹ Станіслав Кожемякін У Євросоюзі вирішили витратити заморожені активи РФ: у Politico дізналися, хто отримає російські мільярди. 1.11.2024. <https://www.obozrevatel.com/ukr/ekonomika-glavnaya/ekonomiya-u-evrosoyuzi-virishili-vitratiti-zamorozheni-aktivi-rf-u-politico-diznalisya-hto-otrimae-rosiyski-milyardi.html>

⁵² Оля Березюк Президент Естонії підписав закон про конфіскацію заморожених активів рф на користь України. 30.05.2024. <https://babel.ua/news/107621-prezident-estonii-pidpisav-zakon-pro-konfiskaciju-zamorozhenih-aktiviv-rf-na-korist-ukrajini>

⁵³ Олена Коваленко «Конгрес дав повноваження». Блінкен озвучив позицію США щодо конфіскації заморожених активів РФ. 15.05.2024. <https://biz.nv.ua/ukr/finance/konfiskaciya-rosiyskih-aktiviv-v-ssha-plani-ta-perspektivi-50418457.html>

⁵⁴ Катерина Михайлова Німеччина погодилась передати \$50 млрд від росактивів Україні: коли зможуть надійти кошти. 21.05.2024. <https://thepage.ua/ua/news/nimechchina-pogodilas-peredati-dollar50-mlrd-vid-rosaktiviv-ukrajini-detali>

відсотки з доходів від російських активів, але не конфісковувати основну суму»⁵⁵.

Згодом «ідея використання арештованих російських активів на користь України отримувала більше підтримки як у США, так і в Європі»⁵⁶. У 20-х числах травня 2024 року вже сформувалася спільна позиція ЄС щодо використання для самооборони України відсотків від заморожених російських активів⁵⁷.

Раніше вже наводилися наявні переконливі аргументи, як щодо перспективи відчуження знерухомлених активів, так і про використання прибутку від російських заморожених активів на відновлення України⁵⁸.

Станом на початок 2025 року не лише озвучуються, а й реалізуються ініціативи щодо закупівлі зброї для України і скеровують на ці потреби прибуток від заморожених активів. Так, Рада ЄС ще 21 травня підтримала використання прибутків від заморожених активів російського Центробанку для допомоги Україні: від 2,5 до 3 мільярдів євро щорічно, із яких 90% коштів задля озброєння української армії⁵⁹. «Менша частка –10% – піде на відновлення та реконструкцію України.

Постійні представники країн-членів Європейського Союзу схвалили цю ініціативу 8 травня⁶⁰. «Радою ЄС, відповідно, було

⁵⁵ Катерина Михайлова Німеччина погодилась передати \$50 млрд від росактивів Україні: коли зможуть надійти кошти. 21.05.2024. <https://thepage.ua/ua/news/nimechchina-pogodilas-peredati-dollar50-mlrd-vid-rosaktiviv-ukrayini-detali>

⁵⁶ Як арештовані російські активи можуть працювати на користь України – Держсекретар Блінкен розповів у Сенаті. Відео. 22.05.2024. <https://www.holosameryky.com/a/blinken-u-senati-pro-vykorysnannia-rf-aktyviv-na-koryst-kyeva/7622438.html>

⁵⁷ Відсотки від заморожених російських активів мають бути використані для самооборони України, – Бербок. 21.05.2024. <https://uatv.ua/uk/vidsotky-vid-zamorozhenyh-rosijskykh-aktyviv-mayut-buty-vykorystani-dlya-samooborony-ukrayiny-berbok/>

⁵⁸ Basysta I. V., Stratonov V. M., Shchur B. V. Sanction mechanisms and recovery of Ukraine (continuation of the review). Transformation of the legal system and human rights protection under the influence of martial law : Scientific monograph. Under the general editorship of Stratonov V.M. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2024. P. 1-31 (468 p). DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-442-9-1>

Basysta I. INTERNATIONAL SANCTIONS MECHANISMS, FREEZING OF ASSETS AS AGUARANTEE OF COMPENSATION OF THE DAMAGE CAUSED BY RUSSIA TO UKRAINE AND RESTORATION OF A SECURITY ENVIRONMENT (continued review). International security studios: managerial, technical, legal, environmental, informative and psychological aspects. International collective monograph. Volume II. NMBU (Norwegian University of Life Sciences. Oslo), Research and Education. 2024. CHAPTER 1.P.8-27. (605p.). <https://zenodo.org/records/10846686>

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10837960>

⁵⁹ Анетт Абрамова Politico: ЄС схвалив до €1,4 млрд військової допомоги для України з доходів від заморожених активів рф. 24.06.2024. https://hromadske.ua/viyna/226546-politico-yes-skhvalyv-do-eur14-mlrd-viyskovoyi-dopomohy-dlia-ukrayiny-dokhodiv-vid-zamorozenykh-aktyviv-rf?traffic_source=ukr.net

⁶⁰ Іванна Костіна Рада ЄС схвалила конфіскацію прибутків від активів РФ на користь України. 21.05.2024. <https://www.euointegration.com.ua/news/2024/05/21/7186406/>

ухвалено кілька правових актів, що відкривають можливість використання доходів від заморожених активів РФ»⁶¹. «Україні призначено прибуток, одержуваний від цих активів із 15 лютого 2024 року»⁶². При цьому йшлося, що реалізація будь-якої ідеї буде не раніше 2025-го, про що інформували джерела Bloomberg. Хоча Віце-президент Європейської комісії прогнозував отримання Україною до кінця літа 2024 року першого траншу від доходів, що складає 1,5 млрд євро, і загалом – 3 млрд євро⁶³.

24 червня 2024 року країни Євросоюзу із доходів від заморожених активів схвалили перший транш військової допомоги для України розміром до 1,4 мільярда євро. «Гроші скеровують через Фонд допомоги Україні»⁶⁴. «Частина коштів, отриманих від доходів від російських активів, заморожених в ЄС, буде використана для постачання боєприпасів в Україну у рамках ініціативи Чехії»⁶⁵. Анонсована в лютому 2024 року «чеська ініціатива» – це від 50 до 100 тисяч снарядів великого калібру на місяць⁶⁶. Також у інтерв'ю американському подкастеру Лексу Фрідману, опублікованому на YouTube-каналі Офісу президента України, оголошувалася ініціатива на кшталт взяти 300 мільярдів заморожених російських активів і, серед іншого, закупити всю зброю в США⁶⁷. »24 січня 2025 року спеціальний посланник президента Трампа Кіт Келлог підтвердив, що можливість використання російських активів для купівлі американської зброї для потреб України розглядається американськими посадовцями»⁶⁸. «Другий транш доходів

⁶¹ У ЄС погодили план із використання доходів від заморожених активів РФ для допомоги Україні. 21.05.2024. <https://interfax.com.ua/news/political/988145.html>

⁶² У ЄС погодили план із використання доходів від заморожених активів РФ для допомоги Україні. 21.05.2024. <https://interfax.com.ua/news/political/988145.html>

⁶³ Україна отримає перші 1,5 млрд євро від заморожених російських активів до кінця літа, – Домбровскіс. 21.06.2024. <https://uatv.ua/uk/ukrayina-otrymaye-pershi-1-5-mlrd-yevro-vid-zamorozhenyh-rosiyskyh-aktyviv-do-kintsya-lita-dombrovskis/>

⁶⁴ Анетт Абрамова Politico: ЄС схвалив до €1,4 млрд військової допомоги для України з доходів від заморожених активів РФ. 24.06.2024. https://hromadske.ua/viyna/226546-politico-yes-skhvalyv-do-eur14-mlrd-viyskovoyi-dopomohy-dlia-ukrayiny-dokhodiv-vid-zamorozhenykh-aktyviv-rf?traffic_source=ukr.net

⁶⁵ Христина Бондарєва Чехія купуватиме боєприпаси для України за рахунок заморожених росактивів. 20.08.24. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/08/20/7192437/>

⁶⁶ Сергій Сидоренко У червні різко зросте постачання снарядів в Україну, в Чехії назвали обсяги. 30.05.2024. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/05/30/7187067/>

⁶⁷ Микита Дніпровський Президент Володимир Зеленський запропонував використовувати заморожені російські активи для придбання зброї у США. Він зазначив, що це сприятиме розвитку американської військово-промислової галузі. 5.01.2025. <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/zelenskiy-zayaviv-shcho-ukrajina-mozhe-kupuvati-u-ssha-zbroyu-za-koshti-zamorozhenih-rosiyskih-aktiviv-50479276.html>

⁶⁸ Дмитро Відоменко Влада США не знає, що робити з \$2 млрд російських грошей, які заморожені у банку JPMorgan – WSJ. 3.02.2025. <https://nv.ua/ukr/world/countries/zamorozheni-rosiyski-aktivi-vlada-ssha-ne-znaye-shcho-robiti-z-2-mlrd-rf-u-banku-jpmorgan-zmi-50486660.html>

від російських активів на суму близько 2 млрд євро переведуть у фонд, створений Євросоюзом для допомоги Україні, у березні 2025 року»⁶⁹.

Також ще 18 квітня 2024 року віце-президент Єврокомісії інформував, що заморожені активи можуть використовувати як заставу для надання кредитів Україні⁷⁰. А вже у липні 2024 року у Єврокомісії йшлося про забезпечення за рахунок прибутків від заморожених активів Російської Федерації кредиту Україні⁷¹. Рада ЄС погодила пропозицію позики обсягом 35 млрд євро. «ЄС (через спротив Угорщини) не зміг запровадити запобіжник-гарантію, що російські активи залишаться замороженими щонайменше на три роки»⁷². Анонсовано, що «до кінця поточного року (тобто 2024) Україна отримає близько 15 мільярдів євро (16,24 мільярда доларів). Кредит, своєю чергою також погашатиметься від майбутніх надходжень з російських активів»⁷³. Також і Японія «поспішала завершити розроблення системи реалізації допомоги до кінця 2024 року. США і Європейський союз, які відіграють провідну роль у використанні заморожених активів країни-агресора Росії, внесуть по \$20 млрд із \$50 млрд. Решту \$10 млрд розділять між собою Японія, Великобританія і Канада. Мова про кредит, а інвестиційні доходи від заморожених російських активів використовуватимуть для його погашення»⁷⁴. 22 жовтня Британія офіційного оголосила свою частку внеску у межах кредиту «сімки» – майже 3 млрд доларів⁷⁵. 29 жовтня 2024 року Прем'єр-міністр України анонсував⁷⁶, а 25 грудня 2024 року у своєму Telegram-каналі Президент України повідомив про рішення уряду Японії передати Україні ще \$3 млрд, забезпечених

⁶⁹ Валерій Моїсєєв Другий транш доходів від заморожених активів РФ готовий до відправки до фонду України. 6.02.2025. <https://thepage.ua/ua/economy/drugij-transh-dohodiv-vid-zamorozhenih-aktiviv-rf-gotovij-do-vidpravki>

⁷⁰ Каріна Левицька Заморожені активи РФ можуть використати як застави для кредитів Україні, – єврокомісар. 18.04.2024. <https://www.rbc.ua/rus/news/zamorozheni-aktivi-rf-mozhut-vikoristati-1713466982.html>

⁷¹ Корнєєв Ігор Єврокомісія виділить Україні 50 млрд євро кредиту за рахунок заморожених активів РФ. 16.07.2024. <https://top.today.ua/yevrokomisiya-vidilit-ukrajini-50-mlrd-yevro-kreditu-za-rahunok-zamorozhenih-aktiviv-rf/>

⁷² Марія Смець Європарламент у вівторок голосуватиме за кредит ЄС для України з використанням росактивів. 22.10.2024. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/10/22/7196737/>

⁷³ Сергій Пишкін Україна отримає перший транш від активів РФ протягом кількох тижнів, – Єврокомісія. 10.07.2024. <https://www.rbc.ua/rus/news/ukrajina-otrimae-pershiy-transh-vid-aktiviv-1720612588.html>

⁷⁴ Японія готується виділити Україні \$3,3 млрд від заморожених активів РФ – ЗМІ. 17.07.2024. <https://gordonua.com/ukr/news/worldnews/japonija-hotujetsja-vidiliti-ukrajini-3-3-mlrd-vid-zamorozhenikh-aktiviv-rf-zmi-1713417.html>

⁷⁵ Марія Смець Європарламент у вівторок голосуватиме за кредит ЄС для України з використанням росактивів. 22.10.2024. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/10/22/7196737/>

⁷⁶ Японія надасть Україні понад \$3 млрд коштом заморожених росактивів – Шмигаль. 29.10.2024. <https://gordonua.com/ukr/news/money/japonija-nadast-ukrajini-ponad-3-mlrd-koshtom-zamorozhenikh-rosaktiviv-shmihal-1723112.html>

замороженими російськими активами⁷⁷. «Гроші є частиною пакету на загальну суму \$50 млрд, що компенсують коштом заморожених російських активів»⁷⁸. Також і 24 грудня Прем'єр-міністр повідомив, що Україна отримала від США перший транш кредиту (із запланованих \$20 млрд від США у межах ініціативи G7-Extraordinary Revenue Acceleration for Ukraine (ERA)), який будуть виплачувати із заморожених активів⁷⁹. 10 січня 2025 року ЄС уперше передав Україні кошти в сумі 3 млрд євро⁸⁰.

Наявні й інші заморожені російські активи в обсязі \$2 млрд. Про це йдеться в матеріалі The Wall Street Journal. А національні ЗМІ, пояснюючи щодо них ситуацію зазначають, що «Росія провела низку великих фінансових траншів до Туреччини незабаром після початку повномасштабного військового вторгнення в Україну, що привернуло увагу американських фінансових регуляторів. Зокрема, 2022 року понад \$5 млрд було переведено через банки у США. Американські слідчі з'ясували, що кошти могли використовуватися для фінансування державних ініціатив РФ в обхід міжнародних санкцій»⁸¹. Черговий підозрілий платіж у \$2 млрд. було заблоковано⁸². Побіжно варто зазначити, що ще у квітні «Конгрес США ухвалив закон, який дає право адміністрації США конфіскувати заморожені на американській території активи РФ»⁸³.

ВИСНОВКИ

Отож, розслідування катування українських полонених (військових та цивільних) у російських місцях несвободи виділено серед трьох

⁷⁷ Японія передасть Україні ще \$3 млрд, які забезпечили заморожені російські активи – Зеленський. 26.12.2024. <https://gordonua.com/ukr/news/money/japonija-peredast-ukrajini-shche-3-mlrd-jaki-zabezpechili-zamorozheni-rosiyski-aktivi-zelenskij--1727989.html>

⁷⁸ Японія надасть Україні понад \$3 млрд коштом заморожених росактивів – Шмигаль. 29.10.2024. <https://gordonua.com/ukr/news/money/japonija-nadast-ukrajini-ponad-3-mlrd-koshtom-zamorozhenikh-rosaktiviv-shmihal-1723112.html>

⁷⁹ Україна отримала від США перший транш кредиту, який будуть виплачувати із заморожених активів РФ. 24.12.2024. <https://gordonua.com/ukr/news/money/ukrajina-otrimala-vid-ssha-pershij-transh-kreditu-jakij-budut-viplachuvati-iz-zamorozhenikh-aktiviv-rf-1727833.html>

⁸⁰ Олександр Дмитрієнко Допомога Заходу. ЄС вперше передав Україні кошти від заморожених російських активів, сума сягнула 3 млрд євро. 10.01.2025. <https://biz.nv.ua/ukr/finance/yes-vpershe-peredav-ukrajini-koshti-vid-zamorozhenih-rosiyskih-aktiviv-novini-ukrajini-50480603.html>

⁸¹ Дмитро Відоменко Влада США не знає, що робити з \$2 млрд російських грошей, які заморожені у банку JPMorgan – WSJ. 3.02.2025. <https://nv.ua/ukr/world/countries/zamorozheni-rosiyski-aktivi-vlada-ssha-ne-znaye-shcho-robiti-z-2-mlrd-rf-u-banku-jpmorgan-zmi-50486660.html>

⁸² Дмитро Відоменко Влада США не знає, що робити з \$2 млрд російських грошей, які заморожені у банку JPMorgan – WSJ. 3.02.2025. <https://nv.ua/ukr/world/countries/zamorozheni-rosiyski-aktivi-vlada-ssha-ne-znaye-shcho-robiti-z-2-mlrd-rf-u-banku-jpmorgan-zmi-50486660.html>

⁸³ Олена Коваленко «Конгрес дав повноваження». Блінкен озвучив позицію США щодо конфіскації заморожених активів РФ. 15.05.2024. <https://biz.nv.ua/ukr/finance/konfiskaciya-rosiyskih-aktiviv-v-ssha-plani-ta-perspektivi-50418457.html>

основних напрямків (два інші – депортації українських дітей; атаки на енергетичну інфраструктуру) співпраці ОГП та МКС. Слідча комісія ООН задокументувала факти тортур, сексуального насильства та відмови в медичній допомозі щодо полонених росією. Тривають численні національні розслідування, в окремих провадженнях вже наявні рішення Верховного Суду, як касаційної інстанції. Відчутною у розслідуваннях тяжких міжнародних злочинів є допомога закордонних партнерів. Порушення росією міжнародного права вже було предметом розгляду на різних рівнях, зокрема і на засіданнях ПАРЕ.

Також міжнародна спільнота прикладає зусиль, щоб ослабити російського агресора, посилюючи санкції та заморожуючи відповідні активи. При цьому, для України важливо, яка частина коштів (як від відчуження знерухомлених активів, що досить ризиковано з огляду низки причин, про що вже йшлося раніше⁸⁴, так і від використання прибутку від російських заморожених активів) піде на відновлення нашої країни та посилення обороноздатності. На разі, на початку 2025 року, маємо нові фінансові кредитні вливання під гарантії знерухомлених російських активів.

Функціонал Реєстру збитків, завданих агресією росії проти України (RD4U) постійно удосконалюється. На національному рівні йдеться про подання заяв через ЦНАПи і, можливо, нотаріусів, а не лише через «Дію». Відповідно вже проведено три підготовчі зустрічі щодо створення Комісії, яка не лише розглядатиме заяви про відшкодування та призначатиме суму компенсації, а й має стати гарантією унеможливлення подвійних компенсацій. Детальніше з усіма формами та правилами подання заяв можна ознайомитися на сайті Реєстру збитків за посиланням.

АНОТАЦІЯ

Публікація належить до серії оглядів, які вже неодноразово реалізовані авторами щодо таких болючих українських реалій, як: що робимо для того, щоб полонені росією українці повернулися до звичного життя, а росія, за вчинені тяжкі міжнародні злочини, понесла належне покарання; чому слід бути переконаними, що українці зможуть відновити втрачене житло, а російські знеруховлені активи мають

⁸⁴ Basysta I. INTERNATIONAL SANCTIONS MECHANISMS, FREEZING OF ASSETS AS AGUARANTEE OF COMPENSATION OF THE DAMAGE CAUSED BY RUSSIA TO UKRAINE AND RESTORATION OF A SECURITY ENVIRONMENT (continued review). International security studios: managerial, technical, legal, environmental, informative and psychological aspects. International collective monograph. Volume II. NMBU (Norwegian University of Life Sciences, Oslo), Research and Education. 2024. CHAPTER I. P.8-27. (605 p.). <https://zenodo.org/records/10846686> DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10837960>

Basysta I. V., Stratonov V. M., Shchur B. V. Sanction mechanisms and recovery of Ukraine (continuation of the review). Transformation of the legal system and human rights protection under the influence of martial law : Scientific monograph. Under the general editorship of Stratonov V.M. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2024. P. 1-31 (468 p). DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-442-9-1>

правове підґрунтя стати (і вже отримані від них прибутки є) частиною фундаменту не лише для відбудови України, а й для зміцнення її оборонного потенціалу тощо.

Констатовано, що анонсована ще 18 квітня 2024 року віце-президентом Єврокомісії можливість використання російських активів, як застави для надання кредитів Україні, вже практично одноразово реалізована у перших числах 2025 року.

Відстежено, що адміністрування Реєстру збитків, завданих агресією росії проти України (RD4U), який створений Радою Європи 12 травня 2023 року, є належним, а його нові функції відповідають наявним запитам українців.

Література

1. Basysta I. INTERNATIONAL SANCTIONS MECHANISMS, FREEZING OF ASSETS AS AGUARANTEE OF COMPENSATION OF THE DAMAGE CAUSED BY RUSSIA TO UKRAINE AND RESTORATION OF A SECURITY ENVIRONMENT (continued review). International security studios: managerial, technical, legal, environmental, informative and psychological aspects. International collective monograph. Volume II. NMBU (Norwegian University of Life Sciences. Oslo), Research and Education. 2024. CHAPTER 1. P.8-27. (605 p.). <https://zenodo.org/records/10846686>

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10837960>

2. Basysta I. V., Stratonov V. M., Shchur B. V. Sanction mechanisms and recovery of Ukraine (continuation of the review). Transformation of the legal system and human rights protection under the influence of martial law : Scientific monograph. Under the general editorship of Stratonov V.M. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2024. P. 1-31 (468 p). DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-442-9-1>

3. Андрій Синявський Євросоюз став повноправним учасником Реєстру збитків від війни РФ. 22.07.2024. <https://www.eurointegration.com.ua /news/2024/07/22/7190678/>

4. Анетт Абрамова Politico: ЄС схвалив до €1,4 млрд військової допомоги для України з доходів від заморожених активів рф. 24.06.2024. URL: https://hromadske.ua/viyna/226546-politico-yes-skhvalyv-do-eur14-mlrd-viyskovoyi-dopomohy-dlia-ukrayiny-dokhodiv-vid-zamorozenykh-aktyvivrf?traffic_source= ukr.net

5. Басиста І.В. Заходи із забезпечення відшкодування росією шкоди внаслідок вчинених злочинів на українських теренах. Кримінальне процесуальне право на сучасному етапі розвитку України: матеріали круглого столу, присвяч. 40-річчю кафедри кримінального процесу (Київ, 27 жовт. 2023 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2023. С. 29-34.

6. Басиста І.В. Невідворотність відшкодування росією шкоди внаслідок вчинених злочинів на українських теренах (продовження огляду). Реформування кримінального провадження в Україні:

кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті професорів В. П. Бахіна, В. К. Лисиченка, І. Я. Фрідмана, 19 травня 2023 року. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. С. 17-21.

7. Басиста І.В. Перспективи відшкодування росією шкоди внаслідок вчинених злочинів на українських теренах. Процесуальне та криміналістичне забезпечення досудового розслідування: матеріали науково-практичного семінару (Львів, 2 грудня 2022). Львів: ЛьвДУВС. 2022. С. 6-11. URL: <https://www.lvduvs.edu.ua/uk/library/materialy-naukovykh-konferentsii.html>

8. Ребрина Вадим Росія закатувала 95% українських військовополонених, – моніторингова місія ООН. 8.08.2024. <https://www.rbc.ua/rus/news/rosiya-zakatuvala-95-ukrayinskih-viyskovopoloneni-1723083858.html>

9. Валерій Моїсєєв Другий транш доходів від заморожених активів РФ готовий до відправки до фонду України. 6.02.2025. <https://thepage.ua/ua/economy/drugij-transh-dohodiv-vid-zamorozhenih-aktiviv-rf-gotovij-do-vidpravki>

10. Валерія Буняк Міжнародний реєстр збитків від російської агресії почне приймати заяви про відшкодування вже з 2 квітня. 27.03.2024. <https://ms.detector.media/trendi/post/34531/2024-03-27-mizhnarodny-reiestr-zbytkiv-vid-rosiyskoi-agresii-pochne-priymaty-zayavy-pro-vidshkoduvannya-vzhe-z-2-kvitnya/>

11. Валерія Буняк Росія визнала «небажаним» Міжнародний реєстр збитків від її агресії проти України. 30.01.2025. <https://detector.media/infospace/article /237708/2025-01-30-rosiya-vyznala-nebazhanym-mizhnarodny-reiestr-zbytkiv-vid-ii-agresii-proty-ukrainy/>

12. Відсотки від заморожених російських активів мають бути використані для самооборони України, – Бербок. 21.05.2024. <https://uatv.ua/uk/vidsotky-vid-zamorozhenyh-rosiyskyh-aktyviv-mayut-byty-vkorystani-dlya-samooborony-ukrayiny-berbok/>

13. Вікторія Горьова Євросоюз не передасть Україні 5 млрд євро прибутку від заморожених російських активів – Politico. 27.03.2024. <https://nv.ua /ukr/world/geopolitics/zamorozheni-rosiyski-aktivi-yes-ne-peredavati-ukrajini-5-mlrd-yevro-pributku-50404925.html>

14. Вікторія Горьова США передадуть Україні конфісковані російські активи через Естонію. 17.02.2024. <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/konfiskaciya-rosiyskih-aktiviv-ssha-peredadut-estoniji-groshi-dlya-dopomogi-ukrajini-50393663.html>

15. Дмитро Відомченко Влада США не знає, що робити з \$2 млрд російських грошей, які заморожені у банку JPMorgan – WSJ. 03.02.2025. <https://nv.ua/ukr/world/countries/zamorozheni-rosiyski-aktivi-vlada-ssha-ne-znae-shcho-robiti-z-2-mlrd-rf-u-banku-jpmorgan-zmi-50486660.html>

16. Значення резолюції ПАРЕ про екологічні наслідки війни пояснила Овчинникова. 19.04.2024. <https://uatv.ua/uk/znachennya->

rezolyutsiyi-parye-pro-ekologichni-naslidky-vijny-poyasnyla-ovchynnykova/

17. Максим Качурівський Офіс прокурора назвав кількість страчених українських полонених в російських катівнях. 03.07.2024. <https://expres.online/podrobitsi/ofis-prokurora-nazvav-killist-strachenikh-ukrainskikh-polonenikh-v-rosiyskikh-kativnyakh>

18. Публічний тиск інших країн на РФ пришвидшить повернення українських полонених – депутат. <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3911146-publicnij-tisk-insih-krajin-na-rf-prisvidsit-povernenna-ukrainskikh-polonenih-deputat.html>

19. Родичі цивільних полонених вирушать у міжнародний тур за звільнення заручників Кремля. <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3910348-rodici-civilnih-polonenih-virusaut-u-miznarodnij-tur-za-zvilnenna-zarucnikiv-kremla.html>

20. Олександр Мороз Програму «Відновлення» розширили для нової категорії громадян: у Раді розповіли подробиці. 13.08.2024. <https://www.rbc.ua/rus/news/programu-evidnovlennya-rozshirili-novoyi-1723536363.html>

21. У в'язницях РФ перебувають близько 280 кримських політв'язнів – Леніє Умерова. 22.09.2024. <https://www.ukrinform.ua/rubric-tymchasovo-okupovani/3908364-u-vaznicah-rf-perebuvaut-blizko-280-krimskih-politvazniv-lenie-umerova.html>

22. У Міністерстві юстиції працюють над можливістю подавати заяви до Міжнародного реєстру збитків через ЦНАПи. 22.09.2024. <https://v-variant.com.ua/u-ministerstvi-iustysii-pratsiuiut-nad-mozhlyvistiu-podavaty-zaiauy-do-mizhnarodnoho-reiestru-zbytktiv-cherez-tsnapy>

23. Воєнні злочини РФ: Британія виділила Україні кошти на розслідування 30.12.2024 <https://flot2017.com/voienni-zlochyny-rf-brytaniia-vydilyla-ukraini-koshty-na-rozsliduvannia/>

24. Значення резолюції ПАРС про екологічні наслідки війни пояснила Овчинникова. 19.04.2024. <https://uatv.ua/uk/znachennya-rezolyutsiyi-parye-pro-ekologichni-naslidky-vijny-poyasnyla-ovchynnykova/>

25. Іванна Костіна Рада ЄС схвалила конфіскацію прибутків від активів РФ на користь України. 21.05.2024. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/05/21/7186406/>

26. Іванна Костіна Рада ЄС схвалила конфіскацію прибутків від активів РФ на користь України. 21.05.2024. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/05/21/7186406/>

27. Каріна Левицька Заморожені активи РФ можуть використати як застави для кредитів Україні, – єврокомісар. 18.04.2024. <https://www.rbc.ua/rus/news/zamorozheni-aktivi-rf-mozhut-vikoristati1713466982.html>

28. Корнєєв Ігор Єврокомісія виділить Україні 50 млрд євро кредиту за рахунок заморожених активів РФ. 16.07.2024.

<https://top.today.ua/yevrokomisiya-vidilit-ukrayini-50-mlrd-yevro-kreditu-za-rahunok-zamorozhenih-aktiviv-rf/>

29. Любов Гера Парламент Естонії схвалив використання російських заморожених активів на користь України. 15.05.2024. <https://trueua.info/news/parlament-estonii-shvaliv-vikoristannya-rosijskikh-zamorozhenih-aktiviv-nakorist-ukraini>

30. Максим Качурівський Офіс прокурора назвав кількість страчених українських полонених в російських катівнях. 3.07.2024. <https://expres.online/podrobitsi/ofis-prokurora-nazvav-kilkist-strachenikh-ukrain skikh-polonenikh-v-rosiyskikh-kativnyakh>

31. Вивіз українку до белгорода, де понад рік тримав у неволі та гвалтував – ідентифіковано окупанта. 30.01.2025. <https://magnolia-tv.com/news/120147-vyviz-ukrayinku-do-byelhoroda-de-ponad-rik-trymav-u-nevoli-ta-gvaltuvav-identyfikovano?prov=ukrnet>

32. Лемб Крістіна Наші тіла – їхнє поле бою. Київ: Видавництво, 2024. 368 с.

33. Міжнародний протокол із документування та розслідування сексуального насильства в умовах конфлікту Основні стандарти належної практики щодо документування сексуального насильства як злочину згідно міжнародного права. Неофіційна версія. Переклад на українську мову здійснено громадською організацією «Інформаційно-консультативний жіночий центр» в рамках проекту “Посилення жінок як рівних учасниць розбудови миру в Україні” за підтримки Проекту Матра Міністерства закордонних справ Королівства Нідерландів. https://www.wicc.net.ua/media/int_protokol.pdf

34. Міжнародний протокол із документування та розслідування сексуального насильства в умовах конфлікту Основні стандарти належної практики щодо документування сексуального насильства як злочину згідно міжнародного права. Неофіційна версія. Переклад на українську мову здійснено громадською організацією «Інформаційно-консультативний жіночий центр» в рамках проекту “Посилення жінок як рівних учасниць розбудови миру в Україні” за підтримки Проекту Матра Міністерства закордонних справ Королівства Нідерландів. https://www.wicc.net.ua/media/int_protokol.pdf

35. Міжнародний кримінальний суд виніс історичне рішення, яке, можливо, стане нам у нагоді, – журналіст. 30.10.2024. https://patrioty.org.ua/blogs/uchora-mizhnarodnyi-kryminalnyi-sud-vynis-istorychne-rishennia-iake-mozhlyvo-stane-nam-u-nahodi-zhurnalist533389.html?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR20A1h6Th4c_Khp4azSdnmAxpP-QdJ9che2Ve0SsThCrX_H0h6yE7yazYc_aem_Xt9uTxHlalHw87hst0VMg

36. Військові командири будуть відповідати за злочини підлеглих – закон. 22.10.2024. <https://elitexpert.ua/news/vijskovi-komandiri-budut-vidpovidati-za-zlochiny-pidleglih-zakon/>

37. Марія Ємець Європарламент у вівторок голосуватиме за кредит ЄС для України з використанням росактивів. 22.10.2024. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/10/22/7196737/>

38. Марія Ємець Європарламент у вівторок голосуватиме за кредит ЄС для України з використанням росактивів. 22.10.2024. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/10/22/7196737/>

39. Олександр Дмитрієнко Допомога Заходу. ЄС вперше передав Україні кошти від заморожених російських активів, сума сягнула 3 млрд євро. 10.01.2025. <https://biz.nv.ua/ukr/finance/yes-vpershe-peredav-ukrajini-koshti-vid-zamorozhenih-rosiyskih-aktiviv-novini-ukrajini-50480603.html>

40. Дмитро Відоменко Влада США не знає, що робити з \$2 млрд російських грошей, які заморожені у банку JPMorgan – WSJ. 3.02.2025. <https://nv.ua/ukr/world/countries/zamorozheni-rosiyski-aktivi-vlada-ssha-ne-znae-shcho-robiti-z-2-mlrd-rf-u-banku-jpmorgan-zmi-50486660.html>

41. Олена Баконіна Міжнародний Реєстр збитків для України розпочав приймати заяви за ще однією категорією. 17.01.2025. https://jurliga.ligazakon.net/news/233410_mzhnarodniy-restr-zbitkv-dlya-ukrani-rozpochav-priymati-zayavi-za-shche-odnyu-kategoriyu

42. Олена Коваленко «Конгрес дав повноваження». Блінкен озвучив позицію США щодо конфіскації заморожених активів РФ. 15.05.2024. <https://biz.nv.ua/ukr/finance/konfiskaciya-rosiyskih-aktiviv-v-ssha-plani-taperspektivi-50418457.html>

43. Ольга Глущенко В оновленій резолюції Генасамблея ООН вперше назвала загарбницькою війну РФ проти України. 18.12.2024. <https://www.pravda.com.ua/news/2024/12/18/7489608/>

44. Росія застосовує сексуальне насильство до українських полонених: розслідування оон. 14.01.2025. <https://flot2017.com/rosiia-zastosovuie-seksualne-nasylstvo-do-ukrainskykh-polonenykh-rozsliduvannia-oon/>

45. UK continues to step up for Ukraine as new funding announced to bring war criminals to justice: Press release. 29.12.2024. <https://www.gov.uk/government/news/uk-continues-to-step-up-for-ukraine-as-new-funding-announced-to-bring-war-criminals-to-justice>

46. Оля Березюк Президент Естонії підписав закон про конфіскацію заморожених активів рф на користь України. 30.05.2024. <https://babel.ua/news/107621-prezident-estoniji-pidpisav-zakon-pro-konfiskaciyu zamorozhenih-aktiviv-rf-na-korist-ukrajini>

47. Катерина Михайлова Німеччина погодилась передати \$50 млрд від росактивів Україні: коли зможуть надійти кошти. 21.05.2024. <https://thepage.ua/ua/news/nimechchina-pogodilas-peredati-dollar50-mlrd-vid-rosaktiviv-ukrayini-detali>

48. Південна Корея і Чехія уклали меморандум про співпрацю у сфері гуманітарної допомоги та відновлення України. 22.09.2024. <https://v-variant.com.ua/pivdenna-koreia-i-chehiia-uklaly-memorandum-pro-spivpratsiu-u-sferi-humanitarnoi-dopomohy-ta-vidnovlennia-ukrainy>

49. Валерія Буняк Росія визнала «небажаним» Міжнародний реєстр збитків від її агресії проти України. 30.01.2025. <https://detector.media/infospace/article/237708/2025-01-30-rosiya-vyznala-nebazhanym-mizhnarodnyy-reiestr-zbytkiv-vid-ii-agresii-proty-ukrainy/>

50. Сергій Пишкін Україна отримає перший транш від активів РФ протягом кількох тижнів, – Єврокомісія. 10.07.2024. <https://www.rbc.ua/rus/news/ukrayina-otrimae-pershiy-transh-vid-aktiviv-1720612588.html>

51. Станіслав Кожемякін У Євросоюзі вирішили витратити заморожені активи РФ: у Politico дізналися, хто отримає російські мільярди. 1.11.2024. <https://www.obozrevatel.com/ukr/ekonomika-glavnaya/economy/u-evrosoyuzi-virishili-vitratiti-zamorozheni-aktivi-rf-u-politico-diznalisya-hto-otrimae-rosijski-milyardi.htm>

52. Сергій Сидоренко У червні різко зросте постачання снарядів в Україну, в Чехії назвали обсяги. 30.05.2024. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/05/30/7187067/>

53. Микита Днєпровський Президент Володимир Зеленський запропонував використовувати заморожені російські активи для придбання зброї у США. Він зазначив, що це сприятиме розвитку американської військово-промислової галузі. 5.01.2025. <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/zelenskiy-zayaviv-shcho-ukrajina-mozhe-kupuvati-u-ssha-zbroyu-za-koshti-zamorozhenih-rosiyskih-aktiviv-50479276.html>

54. Стартує весняна сесія ПАРЄ: у пріоритеті – українське питання. 15.04.2024. <https://uatv.ua/uk/startuye-vesnyana-sesiya-parye-u-prioryteti-ukrayinske-pytannya/>

55. У ЄС погодили план із використання доходів від заморожених активів РФ для допомоги Україні. 21.05.2024. <https://interfax.com.ua/news/political/988145.html>

56. Україна отримає перші 1,5 млрд євро від заморожених російських активів до кінця літа, – Домбровскіс. 21.06.2024. <https://uatv.ua/uk/ukrayina-otrymae-pershi-1-5-mlrd-yevro-vid-zamorozhenih-rosijskih-aktiviv-do-kintsya-lita-dombrovskis/>

57. Христина Бондарєва Чехія купуватиме боєприпаси для України за рахунок заморожених росактивів. 20.08.24. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/08/20/7192437/>

58. Україна отримала від США перший транш кредиту, який будуть виплачувати із заморожених активів РФ. 24.12.2024. <https://gordonua.com/ukr/news/money/ukrajina-otrimala-vid-ssha-pershiy-transh-kreditu-jakij-budut-viplachuvati-iz-zamorozhenikh-aktiviv-rf-1727833.html>

59. Упродовж вересня понад 2,2 тисячі українських родин отримали кошти за сертифікатами на відновлення житла. 22.09.2024. <https://v-variant.com.ua/uprodovzh-veresnia-ponad-2-2-tysiachi-ukrainskykh-rodyn-otrymaly-koshty-za-sertyfikatomy-na-vidnovlennia-zhytla/>

60. Як арештовані російські активи можуть працювати на користь України – Держсекретар Блінкен розповів у Сенаті. Відео. 22.05.2024. <https://www.holosameryky.com/a/blinken-u-senati-pro-vykorysannia-rf-aktyviv-na-koryst-kyeva/7622438.html>

61. Японія готується виділити Україні \$3,3 млрд від заморожених активів РФ – ЗМІ. 17.07.2024. <https://gordonua.com/ukr/news/worldnews/japonija-hotujetsja-vidiliti-ukrajini-3-3-mlrd-vid-zamorozhenikh-aktiviv-rf-zmi-1713417.html>

62. Японія надасть Україні понад \$3 млрд коштом заморожених росактивів – Шмигаль. 29.10.2024. <https://gordonua.com/ukr/news/money/japonija-nadast-ukrajini-ponad-3-mlrd-koshtom-zamorozhenikh-rosaktiviv-shmihal-1723112.html>

63. Японія передасть Україні ще \$3 млрд, які забезпечили заморожені російські активи – Зеленський. 26.12.2024. <https://gordonua.com /ukr/news/money/japonija-peredast-ukrajini-shche-3-mlrd-jaki-zabezpechili-zamorozheni-rosijski-aktivi-zelenskij--1727989.html>

Information about the authors:

Basysta Iryna Volodymyrivna,

Doctor of Legal Sciences, Professor,

Professor at the Department of the Criminal Procedure and Criminology

Lviv State University of Internal Affairs

Member of the Academic Advisory Council under the Supreme Court

26, Horodotska str., Lviv, 79007, Ukraine

Stratonov Vasyl Mykolaiovych,

Doctor of Law, Associate Professor, Honored Lawyer of Ukraine,

Professor of the Department of National,

International Law and Law Enforcement

Kherson State University

27, University str., Kherson, 73000, Ukraine

Savyuk Oleksandr Vasylovych,

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor,

Head of the «Educational Security Service» Sector

Ivano-Frankivsk District Police Department

Main Directorate of the National Police in Ivano-Frankivsk Region

32, Belvederska Str., Ivano-Frankivsk, 76010, Ukraine